

Předkládání informací a dokladů o skutečném majiteli vybraného dodavatele

Zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), přináší oproti předchozí právní úpravě zcela novou povinnost vybraného dodavatele identifikovat své skutečné majitele a předložit zadavateli doklady, z nichž vyplývá vztah skutečných majitelů k vybranému dodavateli. Předmětná povinnost se uplatní jak v podlimitním tak v nadlimitním režimu, včetně zjednodušeného podlimitního řízení. Povinnost identifikovat skutečné majitele vybraného dodavatele se však neuplatní při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu, tedy při postupu podle části páté ZZVZ.

Tento dokument slouží k bližšímu vysvětlení legislativního rámce předmětné problematiky a poskytnutí základních informací o právech a povinnostech zadavatele a vybraného dodavatele, které s předkládáním informací a dokladů o skutečném majiteli souvisí.

I. Pojem skutečný majitel

Pojem skutečný majitel je definován v ustanovení § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu¹, kde je stanoveno, že skutečným majitelem se pro účely zákona č. 253/2008 Sb., rozumí

a) u podnikatele

- 1. fyzická osoba, která fakticky nebo právně vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv² na řízení nebo provozování obchodního závodu u tohoto podnikatele; nepřímým vlivem se rozumí vliv vykonávaný prostřednictvím jiné osoby nebo jiných osob,*
- 2. fyzická osoba, která sama nebo na základě dohody s jiným společníkem nebo společníky disponuje více než 25 % hlasovacích práv tohoto podnikatele; disponováním s hlasovacími právy se rozumí možnost vykonávat hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na to, zda a na základě jakého právního důvodu jsou vykonávána, po případě možnost ovlivňovat výkon hlasovacích práv jinou osobou,*
- 3. fyzické osoby jednající ve shodě, které disponují více než 25 % hlasovacích práv tohoto podnikatele, nebo*
- 4. fyzická osoba, která je na základě jiné skutečnosti příjemcem výnosů z činnosti tohoto podnikatele,*

b) u nadace nebo nadačního fondu

- 1. fyzická osoba, která má být příjemcem alespoň 25 % z rozdělovaných prostředků, nebo*

---

¹V legislativním procesu je v tuto chvíli projednávána novela tohoto zákona, která se dotkne definice skutečného majitele, navrhovaná s účinností od 1. 1. 2017. Spolu s touto novelou je navrhovaná také novelizace zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, která s účinností od 1. 1. 2018 počítá se vznikem evidence údajů o skutečných majitelích.

²Pojem rozhodující vliv je nutno vykládat v souladu se zákonem o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb.)

2. nebylo-li rozhodnuto, kdo bude příjemcem výnosů nadace nebo nadačního fondu, fyzická osoba nebo okruh osob, v jejichž zájmu byly založeny, nebo v jejichž zájmu působí,

c) u spolku podle jiného právního předpisu, ústavu, obecně prospěšné společnosti anebo jiné obdobné osoby a v případě svěřeneckého vztahu nebo jiného obdobného vztahu podle cizího právního řádu fyzická osoba,

1. která disponuje více než 25%jejich hlasovacích práv nebo majetku,

2. která má být příjemcem alespoň 25 % z rozdělovaných prostředků, nebo

3. v jejímž zájmu byly založeny nebo v jejímž zájmu působí, nebylo-li rozhodnuto, kdo bude příjemcem jejich výnosů.

Lze předpokládat, že je-li vybraný dodavatel právnickou osobou, bude se nejčastěji jednat o podnikatele. Ve vztahu k definici skutečného majitele u podnikatele, tedy podle písmene a), je především nutno upozornit na ustálený, eurokonformní výklad bodu 4, který vychází z kontextu celého § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., a i z kontextu Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu. Ustálený výklad tak dochází k závěru, že i v § 4 odst. 4 písm. a) bod 4. zákona č. 253/2008 Sb., se má na mysli příjemce více než 25 % výnosů z činnosti podnikatele. **Skutečným majitelem dle § 4 odst. 4 písm. a) bod 4** zákona č. 253/2008 Sb., **tak není každá fyzická osoba, která by byla příjemcem výnosů z činnosti podnikatele, ale pouze taková fyzická osoba, která je příjemcem více než 25 % výnosů z jeho činnosti.**

II. Povinnosti zadavatele – obsah zadávací dokumentace

Ustavení § 104 odst. 2 ZZVZ je stanovena povinnost zadavatele v zadávací dokumentaci jako podmínku pro uzavření smlouvy od vybraného dodavatele (pouze pokud je vybraný dodavatel právnickou osobou) požadovat předložení identifikačních údajů všech osob, které jsou jeho skutečným majitelem, a dále předložení dokladů, z nichž vyplývá vztah všech skutečných majitelů k vybranému dodavateli. Toto ustanovení dále také obsahuje demonstrativní výčet dokladů, kterými může být předmětný vztah prokazován.

Zadavatel je tedy povinen v zadávací dokumentaci požadavek na identifikaci skutečných majitelů a dokladů, které prokazují jejich vztah k dodavateli, výslovně vymezit. Zadavatel však již není povinen stanovit jakými konkrétními doklady má být vztah prokazován, naopak, zadavatel nemá oprávnění dodavatele omezovat ve volbě, jakými doklady tento vztah prokáže.

Ve vztahu ke zjednodušenému podlimitnímu řízení (dále jen „ZPŘ“) je nutno zdůraznit, že v souladu s ustanovením § 53 ZZVZ se § 104 odst. 2 ZZVZ v tomto druhu řízení přímo neuplatní. **Při zadávání veřejné zakázky ve ZPŘ tak zadavatel není povinen požadavek na identifikaci skutečných majitelů a předložení dokladů, které prokazují jejich vztah k dodavateli, v zadávací dokumentaci výslovně stanovit.** Neznamena to však, že dodavatel nemá povinnost tyto informace a doklady zadavateli poskytnout, neboť i na ZPŘ se přímo vztahuje § 122 ZZVZ, který vybranému dodavateli povinnost je na výzvu zadavatele předložit ukládá.

III. Povinnost zadavatele – výzva vybranému dodavateli

V souladu s ustanovením § 122 odst. 3 ZZVZ, které se vztahuje jak na ZPŘ, tak na všechna zadávací řízení v nadlimitním a podlimitním režimu, je zadavatel povinen odeslat vybranému dodavateli výzvu k předložení informací a dokladů blíže specifikovaných v písmenech a) až c) předmětného ustanovení.

V souladu s § 122 odst. 3 písm. c) ZZVZ tak musí být součástí výzvy vybranému dodavateli, pokud je vybraným dodavatelem právnická osoba, požadavek na předložení informací a dokladů podle § 104 odst. 2 písm. a) a b) ZZVZ. Tedy k předložení

a) identifikačních údajů všech osob, které jsou skutečným majitelem vybraného dodavatele podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,

b) dokladů, z nichž vyplývá vztah všech osob podle písmene a) k dodavateli

V souladu s ustanovením § 122 odst. 4 ZZVZ postupuje v tomto případě zadavatel obdobně podle § 46 odst. 1 ZZVZ, musí tedy dodavateli poskytnout přiměřenou lhůtu pro poskytnutí požadovaných informací a dokladů. Zadavatel je také oprávněn stanovenou lhůtu prodloužit či prominout její zmeškání, případně výzvu opakovat.

Ve vztahu k okamžiku odeslání oznámení o výběru dodavatele nutno zmínit, že zadavatel je oprávněn oznámení o výběru dodavatele odeslat i dříve, než jsou mu poskytnuty informace a doklady o skutečných majitelích, za předpokladu, že již disponuje všemi informacemi, které jsou povinnou součástí oznámení o výběru dle § 123 ZZVZ. V případě, že bude vybraný dodavatel vyloučen, bude však zadavatel muset oznámení o výběru dodavatele vypracovat a odeslat opakovaně.

IV. Povinnosti vybraného dodavatele – poskytování informací a dokladů

Vybraný dodavatel, který je právnickou osobou, je na základě výzvy dle předchozího bodu povinen na výzvu reagovat a předložit požadované informace a doklady - jejich nepředložení je sankcionováno vyloučením účastníka zadávacího řízení (blíže bod V). Nerozlišuje se, zda jde o dodavatele nebo skutečného majitele z České republiky nebo ze zahraničí. Rozhodný pro určení skutečného majitele je při tom aktuální stav v době, kdy dodavatel tyto informace a doklady poskytuje.

a) vybraný dodavatel nemá skutečné majitele

Pokud vybraný dodavatel skutečné majitele ve smyslu definice zákona č. 253/2008 Sb., nemá (například pokud se jedná o společnosti vlastněné státem, nebo v případě, že podíl žádné s fyzických osob nepřesahuje 25%), sdělí tuto skutečnost zadavateli. Forma tohoto sdělení není zákonem regulována a řídí se obecným ustanovením o komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem (§ 211 ZZVZ). Nelze tedy ani vyvozovat, že by předmětné sdělení mělo mít formu čestného prohlášení. Dodavatelům však doporučujeme sdělit zadavateli informaci, že nemá skutečné majitele, písemně.

Je zřejmé, že nemá-li vybraný dodavatel žádné skutečné majitele, nemůže ani předkládat doklady, které by prokazovaly vztah těchto osob k vybranému dodavateli. **Dodavatel, který skutečné majitele nemá, tak mimo sdělení této skutečnosti, zadavateli nemusí předkládat žádné další doklady.**

b) vybraný dodavatel má skutečné majitele

Dodavatel, který je právnickou osobou, je povinen zadavateli poskytnout identifikační údaje svých skutečných majitelů (viz bod I). Identifikačními údaji se v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 písm. g) ZZVZ pro účely ZZVZ v případě fyzických osob rozumí obchodní firma nebo jméno nebo jména a příjmení.

Dále je dodavatel povinen předložit doklady, ze kterých bude vyplývat vztah skutečných majitelů k dodavateli. Zákon v ustanovení § 104 odst. 2 písm. b) uvádí demonstrativní výčet dokladů, kterými bude tento vztah dokládán nejčastěji:

- výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence,
- seznam akcionářů,
- rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku,
- společenská smlouva, zakladatelská listina nebo stanovy.

Vybraný dodavatel je tak oprávněn předložit některý z dokladů uvedených v zákoně, nebo doklad jiný, který dokazuje vztah k jeho konkrétním skutečným majitelům. Zákon výslovně vyžaduje, aby byl vztah prokazován prostřednictvím „dokladů“, ne ní tak dostačující předložení četného prohlášení.

S ohledem na skutečnost, že struktura vztahu mezi dodavatelem a skutečným majitelem může být složitá, nelze poskytnout vyčerpávající výčet dokladů, kterými lze tento vztah dokladovat. Lze předpokládat, že nejčastěji budou využívány právě výše vyjmenované doklady. Zadavatel není oprávněn předem omezovat dodavatele ve volbě dokladů, které k prokázání skutečného majitele zvolí.

Předložení dokladů je povinností dodavatele, je tak jeho zodpovědností předložit doklady nezbytné pro to, aby byl zadavatel schopen ověřit existenci vztahu mezi skutečným majitelem a vybraným dodavatelem.

Na dodavatelem předkládané doklady se vztahují obecná pravidla vymezené v § 45 ZZVZ, lze tedy především předkládat prosté kopie dokladů, překlady se ověřují pouze v případě pochybností, doklady lze nahradit odkazem na informace uvedené v informačních systémech veřejné správy. Ve vztahu k předkládaným dokladům ZZVZ nestanoví požadavek na jejich maximální stáří (neuplatní se § 86 odst. 5 ZZVZ).

V. Povinnost zadavatele - posouzení dokladů poskytnutých vybraným dodavatelem

Zadavatel je povinen posoudit vybraným dodavatelem na základě výzvy předložené informace a doklady. V rámci jejich posuzování zadavatel především ověřuje, zda předložené doklady skutečně dokládají vztah skutečných majitelů k vybranému dodavateli. Zadavatel není povinen si tuto informaci dále ověřovat nebo si sám opatřovat další informace či doklady.

V případě, že vybraný dodavatel nepředloží

- požadované informace (identifikační údaje skutečných majitelů) a doklady (doklady z nichž vyplývá vztah mezi vybraným dodavatelem a skutečným majitelem), nebo
- sdělení, že skutečné majitele nemá,

je zadavatel v souladu s § 122 odst. 5 ZZVZ povinen jej vyloučit. Důvodem k vyloučení je také situace, kdy předložené dokumenty nebudou dokládat vztah mezi dodavatelem a označenými skutečnými majiteli, nebo budou předloženy nepravdivé údaje či dokumenty. Zadavatel je v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 ZZVZ také oprávněn (nikoli povinen) výzvu opakovat, či požadovat doplnění nebo vysvětlení již předložených dokladů a informací.

Na základě ustanovení § 124 odst. 3 ZZVZ je pak zadavatel v případě, že na základě předložených dokladů zjistí, že došlo ke střetu zájmů podle § 44 odst. 2 a 3 ZZVZ, povinen vybraného dodavatele ze zadávacího řízení vyloučit. Současně platí obecná povinnost zadavatele postupovat tak, aby nedocházelo ke střetu zájmů stanovená v § 44 odst. 1 ZZVZ. Zadavatel tedy musí reagovat na zjištěný střet zájmů, i pokud ho zjistí jiným způsobem, nebo z jiných zdrojů než z informací a dokladů o skutečných majitelích dodavatele.

VI. Zvláštní postupy podle části šesté ZZVZ

a) Rámcová dohoda

V souladu s ustanovením § 131 odst. 2 ZZVZ uzavírá zadavatel rámcovou dohodu na základě zadávacího řízení. Zadavatel je oprávněn použít takové zadávací řízení, které by byl oprávněn použít na veřejnou zakázku obdobného předmětu a předpokládané hodnoty. Zadavatel tak tedy postupuje v souladu s pravidly, která jsou stanovená pro konkrétní zadávací řízení. Postupuje-li tedy v zadávacím řízení podle části třetí nebo čtvrté na jeho postup se ustanovení § 122 ZZVZ uplatní a dodavatel má tedy povinnost před uzavřením rámcové dohody předložit informace a doklady o jeho skutečných majitelích. Je-li rámcová dohoda uzavírána s více dodavateli, jsou všichni tito dodavatelé před jejím uzavřením povinni informace a doklady o svých skutečných majitelích předložit.

Při zadávání jednotlivých veřejných zakázek na základě rámcové dohody pak zadavatel postupuje podle § 134 nebo § 135 ZZVZ, nepostupuje již tedy v zadávacím řízení. Před uzavřením smlouvy na jednotlivá plnění zadávaná na základě rámcové dohody se tak § 122 ZZVZ neuplatní, dodavatel tedy není povinen opakovaně předkládat informace a doklady o skutečném majiteli.

b) Dynamický nákupní systém

Dynamický nákupní systém je v souladu s ustanovením § 138 odst. 1 druhá věta ZZVZ zaváděn v zadávacím řízení, ve kterém zadavatel postupuje přiměřeně podle pravidel pro užší řízení. Uplatní se tak především pravidla vztahující se k prokázání a posouzení kvalifikace, které probíhá v první fázi procesu zadávání zakázky v užším řízení. Pravidla pro podání nabídek a jejich posuzování se v zadávacím řízení, ve kterém je zaváděn dynamický nákupní systém, však již neuplatní, neboť k podávání nabídek nedochází.

Při zavádění dynamického nákupního systému tak nedochází k podání nabídek a výběru dodavatele, nemůže se tak ani uplatnit § 122 ZZVZ, neboť při přiměřeném uplatnění pravidel pro užší řízení se do fáze výběru dodavatele zadavatel nedostává, nemohou se tak ani přiměřeně uplatnit pravidla pro tuto fázi včetně povinnost poskytnout informace a doklady o skutečném majiteli.

Zadávaní veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému se pak řídí § 141 ZZVZ, který předložením informací a dokladů o skutečných majitelích nepožadují.

Při zavádění dynamického nákupního systému, ani při zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému tak není zadavatel povinen vyžadovat informace a doklady o skutečném majiteli.